

**ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Директор Інституту фізіології ім. О.О.
Богомольця НАН України
академік НАН України
_____Микола ВЕСЕЛОВСЬКИЙ

ПРИЙНЯТО
Вченою радою Інституту фізіології ім.
О.О. Богомольця НАН України
протокол №11 _від 17.07.2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про охорону праці, безпеку життєдіяльності та біобезпеку здобувачів вищої освіти
в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України

Київ 2025

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні вимоги до організації охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки та біобезпеки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD), які проходять навчання та виконують наукові дослідження в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України (далі — Інститут).

1.2. Метою Положення є створення безпечних умов праці, навчання та досліджень, запобігання травматизму, професійним ризикам, а також забезпечення контролю за дотриманням норм біоетики та біобезпеки при роботі з лабораторними тваринами, хімічними речовинами та біологічними матеріалами.

1.3. Положення розроблено відповідно до Законів України «**Про охорону праці**», «**Про вищу освіту**», «**Про наукову і науково-технічну діяльність**», «**Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення**», нормативних актів НАН України та внутрішніх документів Інституту.

2. Основні принципи організації охорони праці

2.1. Усі здобувачі вищої освіти під час виконання навчальних і наукових робіт повинні бути забезпечені **безпечними та здоровими умовами праці**.

2.2. Організація охорони праці базується на таких принципах:

- пріоритет життя та здоров'я людини над результатами діяльності;
- профілактика травм і аварій;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог та правил біобезпеки;
- систематичне навчання, інструктаж та контроль знань із питань безпеки;
- невідкладне реагування на випадки нещасних подій або порушення вимог безпеки.

3. Інструктажі та навчання з охорони праці

3.1. Кожен здобувач перед початком роботи в лабораторії або участі в експериментальних дослідженнях **обов'язково проходить вступний інструктаж** з охорони праці, пожежної безпеки та біобезпеки.

3.2. Додатково проводяться:

- **первинний інструктаж на робочому місці** — керівником лабораторії або науковим керівником перед початком практичної роботи;
- **повторний інструктаж** — не рідше одного разу на рік;
- **позаплановий інструктаж** — у разі зміни умов роботи, оновлення обладнання або після порушень правил безпеки.

3.3. Факт проходження інструктажу фіксується у **Журналі реєстрації інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності**, який зберігається у підрозділі.

4. Безпека під час виконання експериментальних робіт

4.1. Здобувач має право працювати з приладами, електроустановками, хімічними реагентами та біоматеріалами **лише після проходження інструктажу та під наглядом наукового керівника або відповідального співробітника лабораторії**.

4.2. При роботі з біологічними матеріалами (тканини, клітинні культури, лабораторні тварини) обов'язковим є:

- використання індивідуальних засобів захисту (рукавички, халат, маска, окуляри);
- дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил асептики та антисептики;

- утилізація біологічних відходів згідно з чинними інструкціями.
- 4.3. Робота з хімічними реактивами, леткими або токсичними речовинами проводиться лише в **спеціально обладнаних витяжних шафах**.
- 4.4. У разі нещасного випадку або травмування здобувач **негайно повідомляє** наукового керівника та відповідального з охорони праці Інституту.

5. Контроль та відповідальність

5.1. Загальну координацію заходів з охорони праці в Інституті здійснює **служба охорони праці**.

5.2. Відповідальними за проведення інструктажів і створення безпечних умов роботи є:

- заступник директора з науково-технічної роботи — за організацію системи безпеки загалом;
 - керівники підрозділів і лабораторій — за безпеку конкретних робочих місць;
 - наукові керівники аспірантів — за безпечне виконання досліджень здобувачами.
- 5.3. Здобувач несе особисту відповідальність за дотримання інструкцій, правил і розпоряджень щодо охорони праці та біобезпеки.

6. Медичне забезпечення та профілактика

6.1. Здобувачі, які працюють з лабораторними тваринами, біоматеріалами або небезпечними речовинами, **проходять обов'язкові медичні огляди** відповідно до чинних санітарних вимог.

6.2. Інститут забезпечує доступ до медичних послуг на підставі розпорядження НАН України «Про забезпечення аспірантів медичними послугами».

7. Заключні положення

7.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом директора Інституту.

7.2. Зміни й доповнення до Положення вносяться за поданням служби охорони праці або за рішенням Вченої ради.

7.3. Контроль за виконанням цього Положення здійснює **заступник директора з науково-технічної роботи**.